

CENTRUL DE DREPT AL AVOCATILOR

RAPORT DE ACTIVITATE

anul 2010

Chişinău, 2011

I. Introducere

Raportul conține informația care elucidează activitatea Centrului de Drept al Avocaților (CDA) în anul 2010, reprezentând un sumar al tuturor activităților întreprinse de organizație pentru realizarea misiunii și stabilite de către Consilul de Administrare al CDA.

Mai multe informații despre CDA și activitățile desfășurate pot fi găsite pe pagina web: <http://www.cda.md>, tel. (373) 223099; tel/fax (373) 213709.

II. Informații generale despre Centrul de Drept al Avocaților

Centrul de Drept al Avocaților este o asociație obștească, înregistrată la Ministerul Justiției al Republicii Moldova la 24.02.1997.

CDA participă la diverse concursuri de proiecte și programe, în baza cărora activează timp de 14 ani. Este fondator al revistei de specialitate Avocatul poporului. Prestează servicii de asistență juridică pentru refugiați și solicitanții de azil și servicii de editare a literaturii juridice.

Misiunea CDA rezidă în realizarea proiectelor și programelor care urmăresc:

- propagarea supremației legii;
- promovarea independenței justiției;
- promovarea dezvoltării instituției avocaturii;
- sistematizarea legislației și colectarea literaturii juridice;
- propagarea drepturilor și obligațiilor fundamentale ale cetățenilor;
- asistența legislativă, consultarea, avizarea și expertiza proiectelor de legi;
- stabilirea și întreținerea legăturilor cu avocații și centrele de avocați din alte țări;
- dezvoltarea programelor de educație juridică permanentă;
- dezvoltarea programelor de instruire continuă și de perfecționare juridică;
- dezvoltarea programelor de informare a publicului asupra importanței de a menține o comunitate juridică informată și competentă;
- perfecționarea aptitudinilor viitorilor avocați;
- reformele care ameliorează statutul social și legal al refugiaților, solicitanților de azil din Moldova.

Centrul de Drept al Avocaților a implementat o serie de proiecte importante, printre care organizarea unui sistem național de training continuu pentru avocați, fiind organizate mai mult de 140 seminare și instruiți peste 3500 juriști, 5 seminarii internaționale pentru tinerii specialiști (cu peste 230 de persoane implicate), precum și o serie de seminarii pentru judecători, procurori, polițiști și funcționarii publici.

Întru îndeplinirea scopului său – promovarea supremației legii – Centrul de Drept al Avocaților a publicat peste 50 de titluri de carte și peste 160 de ediții ale revistei juridice ”Avocatul poporului”, care e distribuit la peste 1000 de avocați.

Centrul de Drept al Avocaților a implementat diverse proiecte în colaborare cu UNHCR, UNDP, Fundația SOROS, Fundația EURASIA, Centrul pentru Documentare și Informare al Consiliului

Europei, ABA/CEELI, Swedish Helsinki Committee, Ambasada Germaniei in Moldova, Ambasada USA in Moldova și Ambasada Norvegiei in București.

III. Proiecte derulate în perioada de referință

1. Acordarea asistenței juridice refugiaților și promovarea dreptului de azil

Centrul de Drept al Avocaților a implementat activități determinate de reprezentarea refugiaților în instanțe, precum și de promovarea dreptului de azil.

În cadrul acestor compartimente, CDA:

- acordă consiliere juridică/reprezentare solicitanților de azil pe întreaga procedură de determinare a statutului de refugiat sau de acordare a unei alte forme de protecție;
- acordă consiliere juridică solicitanților de azil cazați în Centrul de Cazare pentru Solicitanții de Azil;
- acordă asistență juridică la atacarea în instanță a deciziilor emise de Direcția Refugiați. CDA va încheia contracte de acordare a serviciilor juridice cu avocații licențiați, care vor acorda asistență juridică, inclusiv în cauzele administrative (ședere ilegală) și cauzele penale (trecerea ilegală a frontierei de stat) la toate nivelele de judecată;
- acordă asistență juridică și reprezentare în fața Curții Europene pentru Drepturile Omului (cu aprobarea preliminară a ÎCNUR-lui).

În perioada de referință, 23 de refugiați, 25 de beneficiari de protecție umanitară, 53 de solicitanți de azil, 5 apatrizi și 5 migranți ilegali, în total 111 persoane, au beneficiat de asistență juridică. CDA :

- organizează activități de instruire pentru judecători, lucrătorii organelor de poliție, grăniceri, procurori și alți factori de decizie;
- editează literatură juridică care are drept scop promovarea dreptului de azil și a standardelor internaționale de protecție a refugiaților;
- ține cursul de Drept de Azil la Universitatea de Stat din Moldova și ULIM, conceput pentru instruirea viitorilor juriști și specialiști în domeniul apărării drepturilor omului în problematica dreptului de azil. În anul 2010, 12 studenți care studiază la Facultatea Drept de la USM și 25 de studenți care studiază la Facultatea Drept de la ULIM au urmat cursul de Drept de Azil, în total 90 de ore de curs și 40 de ore de activitate individuală.

CDA, în colaborare cu ONG Societatea pentru Refugiați, a implementat următoarele activități îndreptate spre îmbunătățirea atitudinii publice față de persoanele care solicită protecție:

- a ținut un curs universitar *mass media și problemele refugiaților și ale solicitanților de azil*, care are drept scop promovarea informației cu privire la refugiați și azil în rândurile viitorilor jurnaliști și ale publicului larg, la care au participat 18 studenți de la ULIM în al doilea semestru al anului de învățământ 2009–2010 și 28 de studenți de la ULIM în primul semestru al anului de învățământ 2010–2011;
- a organizat Școala de vară, pentru 23 de studenți de la ULIM, în cadrul căreia s-a urmărit scopul de a îmbunătăți cunoștințele practice ale studenților în problemele pe care le ridică dreptul de azil, la care au participat;

- editarea Revistei de Drept de Azil și Drept Umanitar prin care se difuzează informația cu privire la dreptul de azil și protecția refugiaților, precum și documentele/recomandările relevante ale ICNUR în mediul academic și al experților – 3 ediții;

Monitorizarea frontierei – în cadrul acestui proiect Centrul de Drept al Avocaților întreprinde vizite sistematice la punctele internaționale de trecere a frontierei și la locurile de detenție în scopul de a se întâlni cu migranții, eventual, a le acorda asistență juridică persoanelor care doresc să solicite azil în Republica Moldova. Tot în cadrul acestui proiect, Centrul de Drept al Avocaților organizează activități de instruire pentru grăniceri și angajații Ministrului de Interne, participă la acțiuni de informare în punctele de trecere a frontierei și contribuie la pregătirea și diseminarea materialelor informative pentru solicitanții de azil și autorități.

Integrarea locală a refugiaților - Centrul de Drept al Avocaților acordă asistență juridică refugiaților în probleme legate de integrarea locală. În special, refugiații, beneficiarii de protecție umanitară și solicitanții de azil sunt consiliați în probleme ce privesc drepturile lor social-economice, pentru a facilita integrarea acestora în comunitatea locală.

Principalele domenii de asistență se referă la:

- consultanță juridică în probleme referitoare la angajarea în câmpul muncii și litigiile de muncă;
- desfășurarea activității comerciale (inclusiv înregistrarea întreprinderii comerciale);
- problemele ce țin de statutul civil: înregistrarea căsătoriei, nașterii, divorțului, decesului;
- litigii legate de dreptul de proprietate;
- probleme locative (cazare și obținere a domiciliului);
- procedura de naturalizare (obținerea cetățeniei RM) etc.

Pe parcursul anului 2010, 56 de persoane au beneficiat de asistență juridică în domeniul integrării locale, iar 5 persoane – beneficiari de protecție umanitară și refugiați – au obținut cetățenia Republicii Moldova.

Consolidarea cadrului juridic și de asistență socială pentru solicitanții de azil și refugiați în Moldova (Programul de Dezvoltare Socială (MATRA) din Olanda). Proiectul a început la 1 septembrie 2008 și a continuat să fie implementat până la 31 august 2010, fiind organizate o serie de activități orientate spre îmbunătățirea asistenței juridice și sociale acordate solicitanților de azil și refugiaților din Moldova, precum și dezvoltarea capacității organizaționale și instituționale a organizațiilor neguvernamentale care activează în domeniul solicitanților de azil și al refugiaților din Moldova.

CD cu modele de cereri pentru avocați - Centrul de Drept al Avocaților e editat un CD intitulat „Modele de acte depuse de avocați în instanțe” Elaborarea Cd-ului este rezultatul finit al unui proiect de durată al CDA cu Ambasada Regală a Norvegiei din România și Consiliul European pentru Refugiați și Exil (ECRE) (fonduri UE). La elaborare au participat 16 avocați: Barbăneagră Alexei, Brașoveanu Dumitru, Clima Igor, Constantinov Ana, Dolghieru Vasile, Mancevshi Oleg, Mărgineanu Iurie, Munteanu Petru, Nagacevshi Vitalie, Nicoară Vasile, Palii Oleg, Păduraru Ion, Spălatu Veaceslav, Roman Anatol, Ulianovshi Gheorghe. Ursu Nicolae. CD-ul a fost lansat la 3 martie 2011 și va fi distribuit gratuit avocaților și avocaților stagiați din Moldova.

IV. Training

În perioada de referință, Centrul de Drept al Avocaților a organizat o serie de activități de instruire pentru avocați, avocații stagiați, corpul de grăniceri, funcționarii autorităților administrației centrale, studenți. Printre acestea:

- Mese Rotunde pentru avocații stagiați cu genericul „*Jurisprudența națională în cauzele penale și contravenționale: Probleme și soluții*”; organizat în cooperare cu Misiunea Norvegiană pentru Supremăția Legii în Moldova (NORLAM) și Baroul Avocaților din Moldova. Au fost organizate 5 mese rotunde în Chișinău (12.07, 06.08 (2)), Balți (21.05) și Cahul (22.04), la care au participat circa 120 de avocați stagiați.

Scopul principal al acestor mese rotunde este de a spori nivelul cunoștințelor participanților în domeniul standardelor și practicii europene determinate de aplicarea arestului preventiv. Printre altele, au fost prezentate și discutate următoarele aspecte: bănuiala rezonabilă și cele trei condiții speciale de aplicare a arestului preventiv, principiul proporționalității, accesul avocatului la materialele dosarului. S-au pus în discuție și cele mai răspândite încălcări care se comit în practică la aplicare a arestului preventiv, precum și măsurile prin care avocații pot combate aceste încălcări.

- Centrul de Drept al Avocaților a participat la trainingul din 4-5 martie 2010, organizat de ICNUR la Poiana Brașov, România. Genericul acestui seminar l-a constituit problemele cu care se întâlnesc refugiații. Seminarul a fost axat pe participarea judecătorilor și a altor oficialități din RM.
- La 7 aprilie 2010, Centrul de Drept al Avocaților a participat în organizarea trainingului axat pe problemele și soluțiile de acordare refugiaților a cetățeniei RM. Acest eveniment a fost organizat de către Ministerul Dezvoltării Tehnologiilor Informaționale în colaborare cu Direcția Refugiați. 25 de angajați ai companiei de stat „Registru” au participat la seminar.
- La 10 decembrie 2010, în incinta Universității Libere Internaționale din Moldova (ULIM) și-a desfășurat lucrările Conferința științifică teoretico-practică internațională “Metode și forme de racordare a cadrului juridic în materie de azil și de refugiați al Republicii Moldova și al Uniunii Europene”. Conferința a fost organizată de către Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați (ICNUR), Centrul de Drept al Avocaților (CDA) și ULIM, fiind abordate o serie de probleme actuale în materia dreptului de azil.

La deschiderea conferinței au fost prezenți: Andrei Galben, academician, rector ULIM; Petrus Wijninga, reprezentant ICNUR, Republica Moldova; Sergiu Furdui, dr., conf. univ., vicepreședinte al Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova; Vitalie Gămurari, decanul Facultății Drept, ULIM; Knut Saetnan, procuror, reprezentant NORLAM, Alexei Barbăneagră, președintele CDA.

V. Publicații

Revista științifico-practică și informativă de drept „Avocatul poporului” a apărut în anul de referință cu regularitate: 12 ediții. CDA a susținut financiar tipărirea a 2 ediții ale revistei, a publicat articole la rubrica Pagina ICNUR etc.

VI. Parteneri de implementare

- Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați
- Misiunea Norvegiană pentru Domnia Legii în Moldova (NORLAM)
- Baroul Avocaților din Moldova
- Salvați Copiii Moldova
- Centrul de Caritate pentru Refugiați
- Societatea pentru Refugiați

VII. Donatori principali

Activitățile Asociației „Centrul de Drept al Avocaților” în perioada anilor 2010 au fost susținute financiar de către următoarele organizații și instituții:

1. Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați
2. Ambasada Regatului Norvegiei din România
3. Comitetul Helsinki pentru Drepturile Omului din Suedia
4. European Council for Refugees and Exiles
5. Programului Matra/KAP – Ambasada Regală a Olandei

Alexei Barbăneagră,
președintele CDA